

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I.

Established

1893.

TWO SECTIONS — SECTION I

PIK L. Ч. 242. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 21. листопада, 1942. No. 242. Jersey City, N. J., Saturday, November 21, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.

Тел. „Свободи”: BErgen 4-0237—4-0807

THREE CENTS in the United States of America.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS elsewhere.

Німецька Армія в Лівії Розторощена

Якщо ще що осталося ген. Ромелю з великої його армії, то це тепер окружене британськими частинами біля Бенгазі. Чи вдасться йому щось з тих останків виратувати, годі сказати, бо це не має тепер великої ваги. Ці недобитки не є способні до ніяких поважніших воєнних операцій, бо тенки зістали їм цілком знищені, а без них годі в пустині воювати. Аліанти заняті тепер найбільше операціями в Тунісі, де наближаються з різних боків до пристані й твердині Бізерти.

НЕ Є ЗА ГІТЛЕРОМ, АЛЕ Й НЕ Є З БЕЗБОЖНИКАМИ...

В москвофільській „Правді” з 17. листопада пише Ева Нагірна п. н. „Без Бога ані до порога” між іншим таке: „Збирайте гроші і посилайте не тисячі а мільони на поміч Росії... Христос учить нас голодного накормити, спрагненого напоїти, а хорого відвідати і потішити... Но не забувайте, що самими грішми Росії не спасете. Попри гроші мусять бути віра в Бога і Його поміч. В псалмах написано: „Як Господь не збудує дому, даремно трудяться будівничі”, а як Бог не стереже місця, то даремно пильнує його сторожа. Мій розум каже, що крім грошей треба також покаяння з боку тих, що 20 років доказували, що нема Бога і кому другому поклонялись... Св. Павло каже, що Бог не залишиться зневаженим. Він довго терпить і дає людям нагоду покаятись і пізнати силу і Його доброту... Чи не потопив він фараонів в Червоному морі, чи не покарав Савла, бо не послушав пророка Самуїла, чи не покарав самих ізраелтян сороклітним скитанням по пустині за те, що не вірили Богу? Який би дерзкий і мерзкий та жорстокий ворог не був, то без Божої допомоги він пальцем не міг би рушити... Певно, що тепер такі часи, що не треба розятрувати старих ран, і я не хочу нікого судити, бо Господь каже, не судіть, то й вас не будуть судити. Але тільки кажу те, що як нема Бога, то не буде перемоги...”

НЕ ЗА ГРОШІ, А ЗА ВИМІНУ

В Україні під німецькою окупацією тяжко від селян що купити за гроші. Як селянин що збуває, то, як кажуть, не продає, а тільки вимінює за якийсь інший товар. Це дуже озлоблює окупантську владу.

ХОТІЛИБ ПОЗБУТИСЬ ГІТЛЕРА І ЗАКЛЮЧИТИ МИР

З Лондону доносять, що найвищі німецькі генерали, що є тепер в неласці в Гітлера, хотілиб використати німецькі невдачі в Африці на те, щоб жертвувати Гітлера і заключити з Аліантами мир. Мав би бути знищеним, очевидно, теж і нацизм. Між тими генералами мають бути такі, як маршал Бравхіч та фон Бок.

МЕКСИКО І СОВЕТИ

Від 1930 року не було дипломатичних зв'язків між Мексикою і СССР, а це через комуністичну пропаганду з боку членів советського посольства. Тепер, по перерві, що тривала 13 років, знову навіязано нормальні зносини.

ЕСПАНИЯ ЗАДЕРЖИТЬ НЕВТРАЛЬНОСТЬ

Ген. Франко, диктатор Іспанії, заповідає, що Іспанія ставитиме опір як Аліантам так і Державам Осі, якщо хтось з них порушить її територію. Про це повідомив він обидві воюючі сторони. Кажуть, що він має армію з мільона вояків.

ЯК Є З ФЕДЕРАЦІЄЮ ПОЛЬЩІ І ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ?

Щось поспулось у польсько-чеських відносинах, бо від довгого часу дуже мало чути про ті федераційні пляни, що то давніше наробили великого розголосу. Комунізуюча „Карпатська Русь” (з 17. листопада) пише про промову Едварда Бенеша, президента Чехословаччини, що він її виголосив недавно на нарадах чехословацької державної ради в Лондоні й прив'язує до неї велику вагу. Каже, що Бенеш підкреслив, що по війні рішати муть в справах Центральної Європи „приятельські дві великі держави”, що має означати Англію і Совети. Вони, пише газета, в розумінню Бенеша будуть рішати, які мають існувати в Центральній Європі незалежні держави і які федерації. Тому Бенеш тепер відступає і від тої конференції, яку заключили уряди Польщі й Чехословаччини, що перебувають на вигнанні у Лондоні. При тому Бенеш ще зробив теж цікаву і загадочну замітку такого роду, що „з ніякої сторони”, себто ні з урядової советської, ні чехословацької, не говориться в справі конфедерації між Чехословаччиною і СССР”.

ЯПОНСЬКІ ВТРАТИ НА ПАЦИФІКУ ПОДВОЇЛИСЬ; АЛІАНТИ ПАНАМИ ПОЛУДНЕВОГО ПАЦИФІКУ

Цілий Полудневий Пацифік є під контролею Аліантів, коли іде про летунство, а це є там найважливіше. Як є з морськими силами, важко точно сказати. Але згідно з найновішими американськими комунікатами, японці понесли минулої суботи підчас морської битви довкола Соломонських островів нові важкі втрати. Вони майже подвоїли число тих воєнних кораблів, яких втрату проголосив минулого понеділка секретар маринарки, коли подавав, що нова морська битва („друга рунда”) зістала закінчена повною американською перемогою. Японія, казав він, втратила 23 воєнні кораблі, в тому о-

дин панцирник, п'ять кружляків, п'ять контрторпедовців, вісім перевозових кораблів і чотири тягарових. А тепер додатково ще проголошено нові японські втрати, а це: один панцирник або тяжкий кружляк, три великі кружляки і один контрторпедовець. При тому зазначається, що правдою про американські втрати є те, що проголосили воєнні американські комунікати, які подали, що американці втратили два легкі кружляки і шість контрторпедовців. Та комунікати з Токіо голосять про „японську перемогу” і великі американські втрати. Вашингтон каже, що вони рішучо неправдиві.

ЛЮБКА КОЛЕССА ЗАРЕПРЕЗЕНТУЄ ТВОРИ СВІТОВИХ МУЗИКІВ

Світової слави українська піаністка, Любка Колесса, що є тепер професором музики в Торонтонській Музичній Консерваторії, дістала дуже почесне завдання: її вибрано для відігнання найхарактеристичніших творів світової музики. Буде це на музичних вечерах, влаштованих Торонтонською Музичною Консерваторією у великій концертній галі Консерваторії. Ціль: дати історичний огляд найкращих творів світової музики. Перший вечір уже відбувся, а піаністка грала твори Баха.

При цьому мило пригадати, що славна піаністка матиме концерт у Нью Йорку, в Тавн Гол, в неділю, 21. лютого 1943. Це буде перша нагода теж і для ширшого українського загалу в Злучених Державах послухати Любку Колессу, про яку вже від довгих років так багато читали, але не мали нагоди її почути.

ЩОБ ПРИКЛАДНО ПОКАРАТИ НІМЦІВ

На ту тему, головню під господарським оглядом, говорив Генрик Штрасбургер, польський міністер скарбу, на нарадах „Американ Академі ов Політикол енд Сошйел Саєнс” у Філадельфії. Штрасбургер перебуває, тепер у Злучених Державах. Має підготувати справу фінансової допомоги Польщі по війні для її відбудови. Каже, що німці мусять „понести” теж і фінансово конвенції за поповненні злочини”.

З МУЗИКИ

Бродвей Театер в Нью Йорку виставляв через тиждень оперу „Сорочинський Ярмарок”, музика М. Мосоргського. Змістом відповідає вона творови Миколи Гоголя, що має такий самий наголовок. Сюжет, як відомо, взятий з українського життя. Співали по англійськи і самі молоді американські сили. Вистава випала назагал удачно. Особливо цікавими були українські танці, укладу балетмайстра Георгія Баланчіне. Виставу влаштовувала ново організована оперова компанія, що звється „Ди Нью Опера Ко., Інк”.

Від 19. листопада в театрі Альвін в Нью Йорку іде опера „Вонс Овер Лайтлі”, в якій головну роль грає Ігор Горкін, що відомий з виступів на концертних галах і на радіо як „український баритон”. Він родом з Галичини.

СОВЕТИ ПРО ПЕРЕМОГУ НА КАВКАЗІ

В центральній Кавказі советські війська вбили 5,000 німців та забрали багато полонених і всілякої воєнної добычі згідно з тим, що подає воєнний спеціальний советський комунікат.

МАТИМЕМО АРМІЮ З 7,500,000 ВОЯКІВ

Таке заповів Роберт П. Патерсон, секретар війни. Треба стільки, щоб деремогти Держави Осі, бо німці з союзниками мають коло 14 мільонів вояків в Європі, а японці три мільони в Азії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПАКИ Й ПАКИ

У своїй радіовій промові, виголошеній з Вашингтону на нью-йорське „форум“, влаштоване для розгляду важних суспільних справ нью-йорським щоденником „Геральд Трибюн“, президент Рузвельт на самому вступі подав остерогу, яку треба тямити всякій людині в даний історичний мент, без огляду, чи є він „простим чоловіком на вулиці“, чи сенатором у американським конгресі:

„Вчасі мира, всякого роду проблеми й питання є цікавим предметом для публичної дискусії.

„Але вчас війни американський народ знає, що самотнім найважливішим завданням, яке його жде, це воювати й працювати для перемоги. Тому вже з конечности, коли далекосяглі суспільні й економічні проблеми не є зовсім заборонені, вони скидаються дещо на книжки, які ми відложили на даний час на бік, аби замість

тих добути старий атлас і навчитися географії округів, де ведуться бої“.

Ці слова мимоходом є пригадкою для читачів газет у теперішній час. Вони пояснюють їм, чому в воєнний час газета представляє інший вигляд, ніж у мирний час. Президент це вияснює дуже просто й вимовно: хоча писати про різні суспільні й господарські справи на дальшу мету не заборонено, всетаки на першому плані повинні бути справи, які відносяться до самотнього найважливішого завдання: воювати й працювати для перемоги!

ЧОМУ?

Хто слідкує за большевицькою пропагандою в Америці, а не визнається в комуністичних практиках, той певно з дива не виходить, як це може бути, що комуністи далі лають на всі боки ген. Дражу Мігайловича і далі друкують різні „документи“ і

„вісти“, з яких виходилоб, що цей генерал не веде ніякої боротьби з нацистами і фашистами, а навпаки є їхнім другом. А дивним мусить ставати тому, що в тому самому часі з американського урядового боку дається ген. Мігайловичови якнайбільше признання за боротьбу з нацистськими і фашистськими наїзниками. Про ту боротьбу знає Америка з власної розвідки, як теж з того, що подає їй її союзник, югославський уряд, що визнає ген. Мігайловича героєм, своїм представником і головним керівником тої повстанчої боротьби, якою так вславилась Югославія. Та в комуністів — усе те виглядає інакше. Усі їхні видання, як на один приказ, співають іншу пісню. Мігайлович у них зрадник, а його повстанчі війська бандити, зате герої і борці є виключно тільки їхні „партизани“. А всі ті вісти, що їх ніби одержують у Лондоні про боротьбу ген. Мігайловича і його повстанців, це в комуністів видумка, бо нема — ніякої комунікації між Лондоном і Югославією, а є тільки регулярна комунікація між „партизанами“ і — Москвою. Так кажуть комуністи.

На ту комуністичну пропаганду треба звернути особливу увагу американським, українцям бо при її допомозі можна декому з американців розяснити, чому саме большевицька пропаганда називає часто бандитами таких, які є чи були українськими патріотами. Зокрема чому комуністи лають „петлюрівцями“ і вважають „бандитами“ усіх таких,

що ідуть слідом Петлюри. Покійний Симон Петлюра боровся за справжню волю і кращу долю українського народу і сам був справжнім демократом та чистою як сльоза людиною, що йому мусить признати навіть ті, що з ним у деяких політичних потягненнях не годились. Та „Петлюрівщина“ нагадує комуністам волю і демократію України, так, як боротьба ген. Мігайловича скріплює в Югославії демократичні впливи, а ліквідує комуністичні. Що комуністи в Югославії край анархізують і ослаблюють боротьбу з ворогами, це для большевиків не важне. Що Мігайлович з повстанцями веде геройську боротьбу з арміями Гітлера і Мусоліні й їх винищує, це менше важне від того, хто має за ту боротьбу брати „кредит“. Для комуністів важне, щоб у світі чули про геройську боротьбу в Югославії як таку, що її ведуть комуністи. Ось тому треба їм постійно фальшувати події й представляти, що ген. Мігайлович і його повстанці — це зрадники. Треба представляти боротьбу югославських патріотів і демократів так, як представляють визвольні змагання українського народу. Демократ і борець за волю України Симон Петлюра у них „бандит“ і „зрадник“, а якийсь там комуніст Шахрай, чи хто там „герой“ і „визвольник“. Таке роблять і з ген. Мігайловичем у Югославії. Таке робитимуть з усіма іншими народами, з одними скорше, з другими пізніше, якщо ті народи не схочуть визнавати комуністичного верховодства.

СУДИ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ

„Нови Свѣт“ подає за часописом „Кракавер Цайтунг“ про „судівництво в східній Малопольщі“. Цей польсько-американський часопис всеще далі пише про східну Галичину як про „Малопольську“... Отже Генеральне Губернаторство мало видати розпорядок з дня 30. листопаду, яким знесло советське судівництво в Галичині і уневажило присуди, видані советськими судами. Судові трибунали, кажеться в розпорядку, мають послугуватись українською мовою, як більша половина людности є з українців. Знову польська мова може, але не мусить, бути вживана тоді, коли поляки становлять більше ніж 20% людности.

ЩЕ ОДИН ПОЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР В АНГЛІ

До Лондону прибув Маріян Концялковскі, що був прем'єром у Польщі, як теж міністром внутрішніх справ і праці. Він дуже добре відомий українцям, бо його засипувано горами протестів і скарг на польські надужиття.

З НІМЕЦЬКОЇ КОЛЬОНІЗАЦІЇ ШЛЕЗЬКА

ОНА подає про „постійну кольонізацію польських земель німцями“ і пише, що до Східного Горішнього Шлезька спроваджено німецьких переселенців з Волині і Буковини, а готується там ще місце для трьох тисяч інших німецьких кольоністів.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА, що вміє оперувати **SPEEDAUMAT ADDRESSOGRAPH** (машинною до адресування часопису). Голоситись до **SVOBODA**
P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОТРІБНО СУПЕРІНТЕНДА

(чоловік із жінкою), три доми, один огрівач (Boiler), 40 родин; платня і помешкання з 6 кімнат, газ і електрика даром. Голоситись треба лиш серед тижня:
765 NINTH AVENUE, N. Y. CITY.

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИН

до заряду додом, у віці до 35 літ. Самітної, або вдови з одною або двома дітьми. Писати треба до: 240-2

P. O. 31 College Place, Newark, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН ДО ПРАЦІ

(Porters). \$24.00 тижневої платні, 40 годин, 5 днів на тиждень. Голоситись кожного дня, крім неділі, від 8. до 10. рано, 3. до 4. пополудні. 236-613 — 2nd AVENUE NEW YORK CITY.

ПОТРІБНО COUNTER GIRL

досвіду не вимагаємо. Неділі вільні, добра платня. Голоситись треба:

UNION NEWS CO.
Penn R. R. Station, Newark, N. J.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крові для подружого свідцтва.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуговування.
X & флюорескоп. — Екзамінація \$2.00.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК

ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ

МЕБЛІВ

GRAND CIRCLE UPHOLSTERING CO., Inc.
2469 WEBSTER AVENUE

Near 188th St.

BRONX, N. Y.

Telephone: FOrdham 5-4666.

Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга щира і чесна
383 Morris Avenue,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ
й оклицю

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,

PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MEIrose 5-6577

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вишиванням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з виїмком однієї й належностей за церковну відправу в цвинтар.

S. KANAI KAIN

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646